

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-12-03

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, regeringsrådet Carina Stävberg och justitierådet Ella Nyström.

SIS II – en andra generation av Schengens informationssystem

Enligt en lagrådsremiss den 26 november 2009 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2000:344) om Schengens informationssystem,
2. lag om ändring i lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder,
3. lag om ändring i utlänningslagen (2005:716),
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Tobias Bergkvist.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I remissen lämnas förslag till ändringar i främst lagen om Schengens informationssystem. Ändringarna är föranledda framför allt av ett rådsbeslut 2007/533/RIF av den 12 juni 2007 om inrättande, drift och

användning av andra generationen av Schengens informations-system (SIS II).

Förslaget till lag om ändring i lagen om Schengens informations-system

2 §

Av paragrafen framgår att registret ska vara ett hjälpmedel för att göra framställningar som avser bl.a. vissa frågor om inresa och uppehållstillstånd. Förutsättningarna för att föra in uppgifter om sådana framställningar i registret kommer fortsättningsvis att regleras av den i paragrafen angivna EG-förordningen. Av artikel 2 i förordningen framgår att förordningens tillämpningsområde är begränsat till framställningar om att en person ska nekas tillträde till eller uppehållstillstånd i Schengenstaterna. I förtydligande syfte föreslås att detta preciseras i bestämmelsen (jfr 3 § tredje stycket). Vidare anser Lagrådet att "sådana stater" i paragrafens första mening bör ersättas av "de stater" och att EG-förordningens fullständiga namn ska återges. Mot denna bakgrund föreslås att paragrafen får följande lydelse:

Registret ska vara ett hjälpmedel för de stater som anges i andra stycket att göra framställningar som avses i 3 §, för att främja samarbete som avser polisiära och rättsliga frågor. Av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 av den 20 december 2006 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II), nedan benämnd SIS II-förordningen, framgår att registret också ska vara ett hjälpmedel för att göra framställningar om att en person ska nekas tillträde till eller uppehållstillstånd i Schengenstaterna.

3 §

I paragrafens första stycke 4 föreskrivs bl.a. att registret ska innehålla framställningar om lämnande av uppgift om uppehållsort för en åtalad person som ska delges handlingar inom ramen för ett brottmålsförfarande.

I ett nytt andra stycke föreskrivs att det som anges i första stycket 4 om den som är åtalad också ska gälla den som ska delges ett föreläggande av ordningsbot eller ett strafföreläggande. Enligt Lagrådets mening saknas det skäl att reglera delgivning av förelägganden i ett särskilt stycke. Från lagteknisk synpunkt förordas i stället att frågan om lämnande av uppgift om uppehållsort för den som söks för att delges ett föreläggande av ordningsbot eller ett strafföreläggande regleras i en ny strecksats i första stycket 4.

3 a §

Andra stycket innehåller ett krav på samtycke vid registrering av kompletterande uppgifter. Enligt Lagrådets mening blir stycket tydligare om det ges följande lydelse:

Registrering av kompletterande uppgifter enligt första stycket får ske endast om den som uppgifterna avser har lämnat sitt samtycke.

4 §

I bestämmelsens första stycke anges vilka uppgifter som får registreras när det gäller framställningar som rör personer. Den rubrik som föregår bestämmelsen har samma innebörd. I ett nytt tredje stycke regleras dock en fråga av annat slag, nämligen att registrering av en framställning i SIS endast får göras om vissa grundläggande uppgifter om personen i fråga kan registreras samt

att om det finns fler uppgifter som får registreras så ska dessa registreras.

Mot bakgrund av lydelsen av rubriken och det huvudsakliga innehållet i bestämmelsen föreslås att föreskrifterna i tredje stycket tas in i en ny paragraf, som betecknas 4 a §, och föregås av en ny rubrik med förslagsvis lydelsen "Krav för att en framställning ska få registreras". Fjärde stycket kommer därvid att bli tredje stycket i 4 §.

10 §

För att göra paragrafen mera lättläst bör den språkliga konstruktionen ges en enhetlig form. Lagrådet föreslår därför att paragrafen ges följande lydelse:

En uppgift, som behandlas i registret, får inte överföras till eller göras tillgänglig för ett tredjeland eller en internationell organisation.

En uppgift i registret får inte heller i övrigt användas i något annat syfte än det som den registrerande staten har angett vid registreringen, om inte staten har lämnat sitt samtycke.

Sådana uppgifter om en person, som har registrerats med stöd av 3 a §, får endast användas i syfte att skilja personen från en person som har registrerats med stöd av 3 § eller för att den person vars identitet har missbrukats ska kunna styrka sin identitet.

Fotografier och fingeravtryck får endast användas för att fastställa identiteten hos en person som har påträffats i registret efter en sökning med hjälp av bokstäver, siffror, särskilda tecken eller skiljetecken.

11 §

Bestämmelsen gäller gallring av uppgifter i registret. Hänvisningen i första stycket till 3 § 5 och 3 § 6 bör rätteligen vara 3 § första stycket 5 respektive 3 § första stycket 6.

Enligt första stycket 1 ska uppgifter som förts in i registret gallras senast ett år efter registreringen om de avser en personefterlysning

enligt 3 § (första stycket) 5. I sistnämnda bestämmelse talas inte om efterlysning, utan det anges att registret ska innehålla framställningar om dold övervakning eller särskilda kontrollåtgärder. För att det inte ska uppstå någon tveksamhet om att den nämnda gallringsbestämmelsen avser samtliga uppgifter som registrerats med stöd av 3 § första stycket 5 bör i stället för "person efterlysning" användas uttrycket "framställning som rör en person". Även i övriga punkter i 11 § första stycket bör uttryckssättet anpassas i enlighet med vad nu sagts. Första stycket föreslås därför få följande lydelse:

Uppgifter som Rikspolisstyrelsen har fört in i registret får inte bevaras längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet med registreringen. Sådana uppgifter ska gallras om de avser

1. framställning som rör en person enligt 3 § första stycket 5, senast ett år efter registreringen,
2. framställning som rör en person i annat fall än som avses i 1, senast tre år efter registreringen,
3. framställning som rör ett föremål enligt 3 § första stycket 5, senast fem år efter registreringen, samt
4. framställning som rör ett föremål enligt 3 § första stycket 6, senast tio år efter registreringen.

I bestämmelsens andra stycke bör första meningen avslutas på följande sätt: "...om det är nödvändigt för att uppnå syftet med registreringen."

12 §

Bestämmelsen innehåller en definition av vad som avses med tilläggsinformation. Enligt Lagrådets mening blir definitionen tydligare om den närmare anknyter till formuleringen i artikel 3 i rådsbeslutet. Följande formulering föreslås:

Tilläggsinformation är information som inte ska registreras i SIS men som hänförs till registreringar i SIS och som med hjälp av automatiserad behandling utbyts mellan Schengenstaterna

- i samband med att de lägger in en registrering,

- efter en träff,
- när en åtgärd inte kan vidtas, eller
- när kontroller ska utföras.

13 §

Bisatsen i meningen bör ges tempusformen perfektum. Paragrafen skulle då kunna ges följande lydelse:

Tilläggsinformation får endast användas i det syfte för vilket den har överlämnats.

14 §

Bestämmelsen i första meningen bör på samma sätt som regeln i 13 § skrivas i perfektum vid bestämmande av syftets karaktär. Detta skulle ge meningen följande avslutning:

... som behövs för att uppnå det syfte för vilket den har mottagits.

Övergångsbestämmelserna

Tredje meningen i andra punkten borde förtydligas, särskilt vad gäller uttrycket att en person eller ett föremål påträffas. Lagrådet föreslår därför följande lydelse:

De nya bestämmelserna ska också tillämpas om en träff uppstår i registret beträffande en framställning som fanns i registret när denna lag trädde i kraft.

Förslaget till lag om ändring i lagen om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder

4 kap. 2 §

Ändringen i paragrafens andra stycke avser en efterlysning som är registrerad i SIS utan att åtföljas av en kopia av arresteringsordern. Enligt ordalydelsen i paragrafen ska en sådan efterlysning jämföras med en arresteringsorder i avvaktan på att en sådan översänds. I förtydligande syfte bör ordet order läggas till efter ordet sådan så att sista satsen får följande lydelse:

... att en sådan order översänds.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

18 kap. 17 §

Hänvisningen i andra stycket till lagen (2000:344) om Schengens informationssystem ska rätteligen vara 3 § första stycket 1 och 5.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.